

REFERAT Skole- og Uddannelsesudvalget (2022-2025) d. 02-10-2024

Mødedato	Onsdag d. 02. oktober 2024 kl. 19:00
Mødested	Møderum M1.8,
Mødedeltagere	Jens Skov, Lars Winther (Afbud), Lasse Nørreskov, Christine Søjbjerg, Søren Trier Høisgaard, Peter Brixen, Thomas Skov Rasmussen (Afbud)

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Arbejdet med at styrke elevernes deltagelsesmuligheder i almen-undervisningen - orientering.....	4
Status på andelen af elever i specialundervisningstilbud - orientering.....	6
Opfølgning på studietur til Svendborg Kommune - orientering.....	8
Orienteringspunkter.....	9

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

Beslutningstema

Godkendelse af dagsorden.

Kompetence til afgørelse

Skole- og Uddannelsesudvalget.

Indstilling

Administrationen indstiller, at dagsordenen godkendes.

Beslutning i Skole- og Uddannelsesudvalget den 02-10-2024

Lars Winther (L) og Thomas Skov Rasmussen (V) havde meldt afbud.
Godkendt.

Afbud Thomas Skov Rasmussen, Lars Winther

Punkt 2: Arbejdet med at styrke elevernes deltagelsesmuligheder i almenundervisningen - orientering

24/11655

Beslutningstema

På baggrund af arbejdet med at fremme inkluderende læringsmiljøer orienteres udvalget om, hvordan der strategisk og i praksis arbejdes med at sikre deltagelsesmuligheder for alle elever i kommunens skoler.

Kompetence til afgørelse

Skole- og Uddannelsesudvalget.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

I Egedal Kommune er ønsket, at alle børn får de bedste muligheder for læring, trivsel og udvikling i deres lokale fællesskaber. Derfor deltager langt de fleste børn, også dem med faglige eller sociale udfordringer, i den daglige undervisning. Fundamentet er et børnesyn, der fokuserer på alle børns ret til at være en del af et fællesskab, hvor de dannes og udvikles. Læringsmiljøerne tilrettelægges derfor med fokus på deltagelse, medbestemmelse og fællesskabende didaktikker.

I denne sag præsenteres fem områder, der bidrager til den positive udvikling. Udvalget vil, på et senere tidspunkt, besøge én af skolerne, hvor arbejdet med at skabe deltagelsesmuligheder for alle børn vil blive uddybet. Vedlagt som bilag er folderen 'Elevers deltagelsesmuligheder i almenområdet', som giver et overblik over kommunens fundament for at skabe deltagelsesmuligheder for alle elever, og for de fælles metoder, fora og indsatser hertil. Folderen er henvendt til pædagogiske personale på skolerne.

Mellemformer

Mellemformer er en måde at tilrettelægge undervisningen på for elever i mindre grupper eller som støtte til enkelte elever i klassefællesskabet. Målet er at skabe de bedst mulige rammer for elevernes trivsel og læring samt at de fortsat kan være en del af klassens faglige og sociale fællesskab i alle eller flere timer. I praksis varierer mellemformer fra skole til skole. Nogle eksempler er følgende:

- En generel mellemform, hvor elever med udfordringer dagligt får faglig og social støtte ved at være i et mindre og mere roligt miljø med færre børn og flere voksne. Her kan de udvikle personlige, sociale eller faglige kompetencer på de områder, der skaber de største udfordringer for deres deltagelse i stamklassen. Formålet er at sikre, at eleverne fortsat har tilknytning til deres stamklasse både socialt og fagligt.
- En specialiseret mellemform for en mindre gruppe elever fra 5. til 9. klasse med (begyndende) skolevægring, ofte som følge af psykiske udfordringer såsom angst. Her fokuseres på at styrke fællesskabet i mellemformen samt på at skabe overskuelighed, tryghed og mestningsoplevelser i løbet af skoledagen.

Co-teaching

Udviklingen af inkluderende læringsfællesskaber kræver stærkt samarbejde både i og uden for klassen, hvilket co-teaching som metode understøtter.

Co-teaching indebærer, at to fagprofessionelle samarbejder om undervisningen i klasserummet. De planlægger, gennemfører og evaluerer sammen, hvilket giver mulighed for bedre differentiering og målretning af undervisningen til den konkrete børnegruppe. Den fælles evaluering styrker fagligheden i teamet.

Vejlederindsatser

Alle skoler har et stærkt korps af vejledere med særlig viden om undervisning og opbygning af velfungerende læringsmiljøer. Vejlederne støtter lærere og pædagoger med fokus på læringsfællesskaber, undervisningsdifferentiering, holddeling og deltagelsesmuligheder. Dette sker gennem metoder som co-teaching, aktionslæringsforløb, observation og feedback. Vejledningen er datainformeret og en central del af skolernes evalueringskultur.

Holddeling

To-voksen-timer planlægges ofte som co-teaching, men klasser eller årgange deles også ofte i mindre hold. Holddelingen kan baseres på:

- Faglig holddeling: Eleverne opdeles efter fagligt niveau i et bestemt fag, f.eks. matematik eller dansk, for at tilpasse undervisningen til deres behov.
- Temahold: Eleverne opdeles efter temaer eller projekter, der kan dække flere fag som f.eks. bæredygtighed eller teknologi.
- Aldersintegrerede hold: Elever fra forskellige klassetrin blandes, hvilket kan styrke deres sociale og faglige udvikling.
- Interessebaserede hold: Eleverne inddeles efter interesser eller præferencer, f.eks. i valgfag eller projekter.

Varieret undervisning

Undervisningen varierer på flere måder for at fremme elevernes engagement og tilpasse deres forskellige læringsstile. Projektorienteret læring styrker bl.a. elevernes kritiske tænkning, kreativitet og selvstændighed, når de arbejder med emner og problemstillinger, de undersøger og præsenterer resultater for. Digitale materialer og makerspaces giver eleverne mulighed for at arbejde med teknologi som apps, podcasts og videoer, hvilket gør dem til aktive producenter. I kulturfag bruges rollespil, hvor elever simulerer debatter eller retssager for at forstå komplekse samfundsforhold.

Ekskursioner til museer eller virksomheder integrerer "skolen i virkeligheden", mens flipped classroom-metoden gør det muligt for eleverne at forberede sig hjemme og arbejde praktisk i skoletiden. Bevægelse indgår også i undervisningen gennem fysiske aktiviteter, der kombinerer læring og motion. Endelig tilpasses undervisningen gennem differentiering, hvor opgaver matches med elevernes individuelle faglige niveauer.

Konsekvenser for budgettet

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning i Skole- og Uddannelsesudvalget den 02-10-2024

Taget til efterretning.

Bilag

Elevers deltagelsesmuligheder i almenområdet sep. 2024

Afbud Thomas Skov Rasmussen, Lars Winther

Punkt 3: Status på andelen af elever i specialundervisningstilbud - orientering

24/7424

Beslutningstema

I forlængelse af sagen om, hvordan flest mulige elever kan inkluderes i almenmiljøet, fokuserer denne sag på de elever, for hvem inklusion ikke er mulig.

Kompetence til afgørelse

Skole- og Uddannelsesudvalget.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Andel af elever, der modtager segregeret specialundervisning, er stabil

Over de seneste fem skoleår har andelen af elever i Egedal, der modtager specialundervisning i enten en specialklasse eller på en specialskole, været stabil, mens den har været stigende på landsplan. Denne andel kaldes også for segregeringsgraden. I skoleåret 2020/21 modtog 4,9% af eleverne bosat i Egedal Kommune segregeret specialundervisning, mens denne andel i nuværende skoleår ligger på 5,0% (svarende til 301 elever).

Segregeringsgraden i Egedal er lavere end landsgennemsnittet^[1] hvilket betyder, at flere børn deltager i det almene undervisningsmiljø i Egedal Kommune sammenlignet med landsgennemsnittet.

De fleste modtager specialundervisning i kommunens egne tilbud

I august 2020 blev Egedal Kommunes tre kompetencecentre (specialklasser) tilpasset, så de kunne øge deres kapacitet, og der blev påbegyndt kvalitetsudvikling af den pædagogiske praksis. Kompetencecentrene er:

- Kompetencecenter Smørum, som er på Balsmoseskolen
- Kompetencecenter Stenløse, som er på Stenløse Skole, afdeling Lærkeskolen
- Kompetencecenter Ganløse, som er på Ådal Skole, afdeling Ganløse

Investeringen i kompetencecentrene havde som formål, at en større andel af eleverne med behov for et segregeret specialundervisningstilbud blev visiteret til kommunens egne specialklasser – kompetencecentrene – frem for til eksterne tilbud i andre kommuner, hvor børnene har lang transporttid og er længere fra deres lokale miljø. Derudover er en fordel, at kompetencecentrene er placeret på almene skoler, hvilket giver mulighed for, at børnene kan indgå i forskellige faglige og sociale fællesskaber med almen skolens elever.

Fra august 2020 til nu (august 2024) er andelen af segregerede elever, der går i kommunens kompetencecentre, steget fra 53 % til 58 %. Dette betyder, at en større andel af de elever, der modtager segregeret specialundervisning, nu undervises i kommunens egne tilbud frem for i eksterne specialtilbud.

Udgifterne til kompetencecentrene udgør i august 2024 i alt 53 % af de samlede udgifter til specialundervisningstilbud, og transportudgiften formodes at være lavere til kompetencecentrene end til eksterne tilbud.

Balancen mellem segregering og inklusion

Formålet med segregering er at tilbyde målrettet og specialiseret undervisning, som bedre kan imødekomme elevernes specifikke behov. Udfordringen ved segregering er dog, at eleverne kan blive isoleret fra deres jævnaldrende og det sociale fællesskab i en almindelig klasse. Forskning viser desuden, at elever i segregerede tilbud, i langt mindre grad end deres jævnaldrende, opnår en ungdomsuddannelse. Derudover koster en plads i en specialklasse i gennemsnit ca. 3 gange så meget som en plads i en almenklasse, mens en plads på en specialskole eller dagbehandlingsskole koster ca. 6 gange så meget (landsgennemsnit beregnet af KL i 2020).

Udvalget vil, på et senere tidspunkt, besøge kompetencecentret i Stenløse, hvor ledelsen vil uddybe, hvordan der arbejdes med specialpædagogiske tiltag i praksis. Her vil der blive givet indsigt i de metoder og strategier, der anvendes for at tilpasse undervisningen til elevernes individuelle behov samt hvordan faglige og sociale fællesskaber fremmes inden for det segregerede miljø.

Tabeller og yderligere forklaringer findes i bilag 1.

[1] Den seneste nationale opgørelse for skoleåret 2023/24 fra uddannelsesstatistik.dk angiver en segregeringsgrad på landsplan på 5,4% (5,0% for kommunerne samlet i Region Hovedstaden). Ifølge samme kilde er segregeringsgraden for Egedal Kommune i samme skoleår på 4,2%. Kommunens håndholdte opgørelse viser imidlertid, at segregeringsgraden i kommunen var 5,0%. Denne forskel antyder, at de officielle statistikker fra uddannelsesstatistik.dk sandsynligvis undervurderer segregeringsgraden, ikke kun i Egedal, men også på landsplan. Derfor bør det bemærkes, at den faktiske segregeringsgrad på landsplan sandsynligvis er højere end det rapporterede tal (læs mere i bilag).

Konsekvenser for budgettet

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning i Skole- og Uddannelsesudvalget den 02-10-2024

Taget til efterretning.

Bilag

Tabeller og yderligere forklaringer

Afbud Thomas Skov Rasmussen, Lars Winther

Punkt 4: Opfølgning på studietur til Svendborg Kommune - orientering

24/11654

Beslutningstema

Med udgangspunkt i udvalgets studietur til Svendborg Kommune den 2. september, gives der en orientering om de centrale temaer, der blev drøftet på turen.

Kompetence til afgørelse

Skole- og Uddannelsesudvalget.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Studietur med fokus på læringsmiljøet og trivsel

Mandag den 2. september 2024 var udvalget på studietur i Svendborg, hvor der blev holdt oplæg af Skoleudvalgets formand, administration, PPR, skoleleder og personale. Temaet var mangfoldige læringsmiljøer og veje til høj trivsel og læring.

Svendborg Kommune har udarbejdet en ny børne- og ungepolitik, hvor et tydeligt børnesyn er formuleret. Et af sporene i politikken er mangfoldige læringsmiljøer. På baggrund heraf har administrationen og skolerne arbejdet med at skabe fællesskaber og en praksis, der tilpasser sig børnenes behov. Målet har været trivsel, dannelse og læring samt en styrkelse af almen-skolen, med henblik på at færre børn bliver segreget.

I Egedal Kommune arbejdes der, på skoleområdet, ud fra en systemisk tilgang, hvor der fokuseres på konteksten og de omgivelser, som barnet er en del af, når barnet oplever udfordringer. Indenfor den systemiske og ressourceorienterede tilgang er der fokus på de faglige og sociale fællesskabers betydning for barnets eller den unges læring og udvikling. I Egedal Kommune arbejdes ud fra følgende børnesyn:

- Alle børn skal være en del af fællesskabet
- Alle børn har ret til at være en del af almenmiljøet
- Alle børn bliver mødt med en ressourceorienteret tilgang.

I Egedal Kommune er der, ligesom i Svendborg, arbejdet med et mere decentraliseret PPR, således at psykologer, logopæder og praksiskonsulenter arbejder tæt sammen med skolerne for at støtte børnene i almenmiljøet. Arbejdet omfatter både supervision, vejledning omkring enkeltbørn, grupper af børn samt hele klasser, sparring i forhold til indretning af læringsmiljøer samt forældresamarbejde.

I Egedal Kommune ses der gode resultater i forhold til andelen, der tager en ungdomsuddannelse, gode faglige resultater samt en høj andel af børn i almenmiljøet. Resultaterne fra den nationale trivselsmåling ligger dog under landsgennemsnittet, hvorfor inspiration fra Svendborg, der ligger over landsgennemsnittet, vil indgå i det fortsatte arbejde med trivsel på skolerne.

Konsekvenser for budgettet

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning i Skole- og Uddannelsesudvalget den 02-10-2024

Taget til efterretning.

Afbud Thomas Skov Rasmussen, Lars Winther

Punkt 5: Orienteringspunkter

Beslutningstema

Orientering til Skole- og Uddannelsesudvalget.

Kompetence til afgørelse

Skole- og Uddannelsesudvalget.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Administration og formand orienterer udvalget.

Beslutning i Skole- og Uddannelsesudvalget den 02-10-2024

Taget til efterretning.

Afbud Thomas Skov Rasmussen, Lars Winther